

Audycja okolicznościowa nadana w dniu I Maja 1945 r.

p.t. "Za Naszą Wolność i Waszą"

(Tekst jest zaktualizowany przemowieniem wstępnym i końcowym)

Audycję poprzedzi tekst następujący:

(3-krotny sygnał Bydgoszczy)

Speaker: Tu Polskie Radio Bydgoszcz. "Za Naszą Wolność i Waszą" oto tytuł audycji okolicznościowej, jaką rozpoczynamy.

Wykonawcy: Janina NICZEWSKA
Tadeusz KAŃSKI
Jeremi PRZYBORA
Zbigniew KOWALSKI

przy fortepianie: Maria WĄSIAKOWA.

Autorem i reżyserem audycji jest Jan WOJAKIEWICZ.

Dyr. Kański: Tak oto brzmiała zapowiedź speakera naszej Rozgłośni dwa lata temu, to jest I-go Maja 1945 r. Pierwszy raz na falach eteru zabrzmiał nasz sygnał wywoławczy - pierwszy raz odezwała się Bydgoszcz. Zwycięskie zmagania sojusznicych armii z żołdactwem znienawidzonego Hitlera dobiegały końca. Grzmiały jeszcze armaty, w proch i w pył rozpadały się od kul polskich i radzieckich dział, mury Berlina.

Bydgoszcz uroczyście obchodziła święto proletariatu. Nie wolno było w takiej chwili właśnie milczeć nam, nowopowstałej Rozgłośni odrodzonego Polskiego Radia w mieście już wtedy wolnym od niemieckiego ~~okupacji~~ najeźdźcy. Dzięki sprawnej i zapamiętałej pracy naszych techników mogliśmy odezwać się na falach eteru ^{nas} i odezwaliśmy się. Zrozumiałe, że wzruszenie chwyciło za gardło, gdy usłyszeliśmy zapowiedź speakera, - zrozumiałe, że my wykonawcy tej naszej pierwszej, w ostatniej niemal chwili napisanej audycji, całe serce włożyliśmy w słowa wypowiedane przed mikrofonem. Dziś w drugą rocznicę naszego Święta, odezwą się te same głosy sprzed dwu lat. Nie zmieniliśmy rozmyślnie ani jednego wyrazu, ale właśnie dlatego ta nasza jubileuszowa audycja powinna mieć nie tylko wymowę dla nas, ale i dla was radiosłuchacze.

Speaker: Polskie Radio - Bydgoszcz w dniu Pierwszym Maja nadaje słuchowiskową audycję okolicznościową p.t. "Za Naszą i Waszą Wolność"

/werbel i hasło Wojska Polskiego na trąbce/

64

I : Pierwszy raz od początku swego istnienia, Polskie Radio oddaje należną cześć Świętu Proletariatu. I przed wojną dzień I-szy Maja był uroczystością mas, nie był jednak świętem państwowym. Przed naszymi mikrofonami nikt nie wymawiał słów, które dziś są okrzykiem wolności, "Niech się święci I-szy Maja" - Dziś kiedy sztandary biało-czerwone i czerwone w bratnim sąsiedztwie łopocą w miastach, miasteczkach i wsiach - od Tatr aż po błękitny Bałtyk, naszą serdeczną życzącą myśl przesyłamy masom pracującym sprzymierzonych narodów wolnych już i szczęśliwych. Dzień dzisiejszy nie tylko dla nas jest świętem.

II: Za wolność narodu walczą jeszcze armie sprzymierzone. Nie żałuje krwi serdecznej żołnierz polski, sowiecki, angielski, francuski.

Głos
kobięcy: W szeregach bratniej armii dziś nie brak już Włochów, Rumunów, Węgrów, Czechosłowaków, Jugosłowian...

II: Narody Zjednoczone i właśnie dlatego silne, ramię przy ramieniu walczą o demokratyczną wolność świata.

/trzykrotny żałobny werbel bębna - krótki, urywany/

I: Niech odpoczywają w spokoju Ci, którzy padli na Polu Chwały

Głos
Kobięcy: Niech będzie błogosławione imię tych, którzy odeszli.

III: Bez względu na to, na jakiej ziemi w zaciętym padli boju.

I: Bez względu na to, jakiej byli narodowości.

Głos kob.: Bez względu na to, jakim językiem mówili.

I: (w zamyśleniu) A my, Polacy, cóż uczyniliśmy takiego, że mamy prawo dzień I-szy Maja nazwać naszym świętem narodowym?

II: To prawo zdobył nam żołnierz polski - a żołnierzami byliśmy wszyscy.

III: Żołnierzem był robotnik, chłop, inteligent -

Głos kob: Mężczyźni, kobiety, dzieci.

(krótki werbel i Hasło Wojska Polskiego na trąbce, a po tym chóralny śpiew):

Oto dziś dzień krwi i chwały
Oby dniem wskreszenia był

Powstał z więzów Orzeł Biały
I w niebiosach lot swój wzbił--
A nadzieją pokrzepiany woła do nas...

I: /sugestwnie/ Słuchajcie - to jest pieśń Warszawy,
Pieśń Majdanka, Treblinka, Pustkowie -
Pieśń męczeńską - pieśń kaźni i krwi,
Ust opuchniętych, najstraszliwsza świadectwo...

II: Trzask rąk pałką łamanych!

Głos kob: Krzyk matek - gdy z Auschwitzu proch syna przysłali!

III: To jest pieśń, co jak płomień się pali!

II: To jest pieśń, która sięga w zaświaty!

I: To pieśń, która huczy dźwiękiem dzwonów.
Pieśń nas wszystkich - to jest pieśń ojczyzny -
Z nią na ustach, polski żołnierz konał
Ten na polach dalekiej obczyzny.....

II: Nigdy się nie kręcił partyzant, gdy w bitwie broczył krwią,
osaczony przez wroga....

I: Pieśń, jak ROZKAZ i pieśń jak MODLITWA

III: Krzyż drogowy na rozstajnych drogach!

Głos kob: /werbel-w zamyśleniu/:
Zapomnianej coś dziś rzec mogile?
Ileż takich, jak twa mogiła bracie?
Niech więc w żalu nad nią się pochylę
I niech w żalu nad nią zapłacę.

/na melodii żołnierskiej, granej na fortepianie/

I: Ciebie i takich jak ty, jakim podzwonnym uczcił wierszem?

Głos kob: Chyba tylko dziś wierszem będą najszczęśliwsi!

II: Chyba tylko ta pieśń, pieśń wspaniała, co jest hymnem i
werblem historii

III: Więc ją rzucam mogiłom, jak wieniec - nie ma dla nich wię-
kszej od niej glorii

I: Więc ją rzucam, tę pieśń twym popiołom

I: d.c.

niech zakwitnie, jak krwawy kwiat....
nad mogiłą Twoją stoję i wołam
ja - Twój żywy i wolny już brat

(chóralny śpiew i fortepian)

Hej kto Polak na bagnety
Żyj swobodo - Polsko żyj
Takim hasłem cnej podniety
Trąbo nasza wrogom grzmij-

III:

~~Polskie Radio~~-Bydgoszcz, a z nią cała Pomorska Ziemia
oddając cześć żołnierzowi polskiemu, oddała cześć na-
leżną światu mas pracujących całego świata.

Głos kob:

/na melodii żołnierskiej/ - w zamyśleniu/
Gdzieś, tam daleko w obozach niemieckich zamknięci
tęsknią do ziemi ojczystej jeńcy wojenni, żołnierze
koalicji. Pomyślmy o nich serdecznie w dniu, który i
dla nich jest świętem. Coraz mniej jest ich w obozach;
dzięki bohaterstwu polskiej i czerwonej armii - tu
w naszym mieście są już wolni żołnierze narodów, które
zrzuciły lub zrzucają jarzmo niemieckie. Choć nasza
ziemia jest dla nich obcą ziemią, niech się nie smuca.
Dziś jest święto - ich i nasze święto.
Mikrofon Polskiego Radia odezwie się za chwilę dźwię-
kami obcej wprowadzcie mowy, a jednak jakże bliskich na-
szemu sercu ludzi.

/Następuje część audycji, w której przedstawieni głosami
wykonawców audycji, wystąpią jeńcy armii sprzymierzonych -
Anglik, Francuz, Rosjanin, Włoch i Grek. Słowa jeńców przekła-
dane są na język polski. Tekst ten brzmi:

"Łącząc nas wspólne ofiary w pięcioletniej, krwawej walce
z faszyzmem. Ludzie wszystkich ras, narodów i wyznań reli-
gijnych w imię pracy dla dobra pokoju, wolności i równości -
bądźmy sobie braćmi"/

I:

Rozmawialiśmy z żołnierzami obcych narodowości, którzy w tej
chwili, w tym dniu i odtąd już nazawsze nie będą dla nas
obcymi. Wojna ich tu, do nas przywiodła. Bój o wspólne ideały
i wspólnie przeżyte cierpienia, czynią ich w dniu wspólnego
święta ludów pracujących całego świata - w dniu I-szym Maja -
naszymi braćmi.

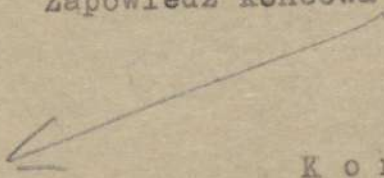
72
5

I: d-c. Niech żyje ! - Niech żyje I-szy Maj, płomienne święto
wyzwolenia, święto mas demokratycznego świata, święto
Rzeczypospolitej.

/Okrzyk podchwycony przez wszystkich/

Jan Krawiec

Speaker: Zapowiedź końcowa i Hymn Narodowy

K o n i e c

Speaker i Hymn